

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut sekä pelastustoimen
maksut 1.1.2023 alkaen
Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

Hyväksytty: Aluevaltuusto 30.11.2022 § 74,
päivitetty 7.3.2023 § 11

Hyväksytty: Aluehallitus 28.11.2022 § 263

Sisällys

1. Yleisiä periaatteita	1
1.1. Asiakasmaksun enimmäismäärä	1
1.2. Asiakasmaksun periminen	1
1.3. Asiakasmaksun perimisen erityistilanteet	2
1.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen.....	2
1.5. Maksukatto.....	3
1.6. Sotainvalidit.....	4
1.7. Rintamaveteraanit	4
1.8. Etäpalveluista perittävät maksut.....	5
1.9. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu	5
1.10. Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun	5
1.11. Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu	6
2. Terveydenhuollon asiakasmaksut	6
2.1. Perusterveydenhuollon avosairaanhoido/ lääkäripalvelut.....	6
2.2. Päivystyskäynnin maksu perusterveydenhuollon yksikössä/kiireellinen hoito perusterveydenhuollon yksikössä	7
2.3. Perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotto	7
2.4. Kotisairaala	7
2.5. Tilapäinen kotisairaanhoido	7
2.6. Terveydenhuoltona annettava yksilöterapia.....	7
2.7. Terveydenhuollon sarjassa annettava hoito.....	8
2.8. Kouluterveydenhuolto	8
2.9. Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu	8
2.10. Lyhytaikainen laitoshoido (erikoissairaanhoido)	8
2.11. Päiväkirurginen toimenpidemaksu	9
2.12. Röntgen- ja laboratoriotutkimukset.....	9
2.13. Rokotukset	9
2.14. Tartuntatautilain mukaiset palvelut.....	9
2.15. Lyhytaikainen laitoshoido (perusterveydenhuolto)	9
2.16. Päivä- ja yöhoito sairaalassa.....	10
2.17. Psykiatrian avohoidon ylläpitomaksu	10
2.18. Kuntoutushoido	10
2.19. Pitkäaikainen laitoshoido	10
2.20. Todistusmaksut	10
2.20.1. Maksuttomat todistukset ja lausunnot.....	10

2.20.2. Maksulliset todistukset ja lausunnot	11
2.20.3 Ajokorttilaissa säädetty lääkärintodistus.....	11
3. Suun terveydenhuollon maksut.....	11
3.1. Perusmaksut	11
3.2. Perusterveydenhuolto	12
3.3. Suun ja leukojen erikoissairaanhoido	13
4. Muut maksut ja ohjeistus	13
4.1. Synnytyksessä mukana olevilta henkilöiltä perittävä maksu.....	13
5. Sosiaalihuollon asiakasmaksut	13
5.1. Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotona annettavat palvelut	13
5.2. Omaishoitajan lakisääteisten vapaavuorokausien aikainen hoito	13
5.3. Lyhytaikainen perhehoito	14
5.4. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	14
5.5. Lyhytaikainen laitospalvelu	14
5.6. Tukipalvelut.....	14
5.6.1. Ateriamaksut.....	15
5.6.2. Kotiin toimitetut ateriat.....	15
5.6.3. Asiointi- tai kauppapalvelu	15
5.6.4. Vaatehuoltopalvelu.....	15
5.6.5. Peseytymispalvelu.....	16
5.6.6. Lääkeautomaatti ei-säännöllisen kotihoidon asiakkaille	16
5.6.7. Turva-auttajakäynti.....	16
5.6.8. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta	16
5.6.9. Liikkumista tukevan palvelun asiakasmaksu	16
5.6.10 Kuljetusmaksu kuntouttavaan päivätoimintaan, muuhun ryhmätoimintaan tai peseytymispalveluun	17
5.6.11 Fysioterapeutin ryhmätoiminta.....	17
5.6.12 Kuntosalimaksut.....	17
5.6.13 Tukipalvelumaksu ikääntyneiden asumispalveluissa	17
6. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (kotihoito)	17
7. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, perhehoidon ja laitospalvelun asiakasmaksu.....	21
8. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut	23
8.1 Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut	24
8.2 Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu	24
8.3 Päivä- ja työtoiminta	24

8.3.1	Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta	24
8.3.2	Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta	25
8.4	Asumispalvelut, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset	25
8.4.1	Lyhytaikaisen asumispalvelun maksut	25
8.4.2	Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut	25
8.4.3	Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu	26
8.4.4	Tuettu asuminen	26
8.5	Vammaisten henkilöiden perhehoito	27
8.5.1	Pitkäaikainen perhehoito	27
8.5.2	Lyhytaikainen perhehoito	27
8.5.3	Omaishoitajan vapaan aikainen hoito	28
9.	Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojelun maksut	28
9.1.	Lapsiperheiden kotipalvelu	28
9.2.	Lastensuojelun maksut	28
9.2.1.	Vanhemmilta perittävät maksut	28
9.2.2.	Lapselta tai nuorelta perittävä maksu	28
9.2.3.	Itsenäistymisvarojen kerryttäminen asiakasmaksusta ja lapsen tai nuoren tuloista	29
10.	Päihde- ja mielenterveyspalvelujen maksut	29
10.1.	Tuettu asuminen	29
10.2.	Päihdehuollon lyhytaikainen asuminen	29
10.3.	Mielenterveyskuntoutujien lyhytaikainen asuminen	29
10.4.	Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen	30
10.5.	Päihdehuollon katkaisu- ja vieroitushoito (laitoshoito)	30
10.6.	Lyhytaikainen laitoshoito, psykiatrian toimintayksikkö	30
10.7.	Maksut mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluasumisessa ja tuetussa asumisessa	30
11.	Sosiaali- ja kriisipäivystys	30
12.	Pelastustoimen maksut	31
12.1.	Pelastuslain mukaisten valvontatoimenpiteiden maksullisuus	31
12.2.	Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus	32
12.3.	Erheellisten paloilmoitusten maksullisuus	32

1. Yleisiä periaatteita

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen maksut ovat voimassa 1.1.2023 alkaen Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa sekä pelastustoimen palveluissa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen perimisessä sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki), ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus). Asiakasmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämiin palveluihin.

Pelastustoimen osalta sovelletaan pelastuslakia (379/2011) sekä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005) sekä valtioneuvoston asetusta pelastustoitimesta (407/2011), valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (1101/2015), valtioneuvoston asetusta nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012) sekä valtioneuvoston asetusta räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta (819/2015).

1.1. Asiakasmaksun enimmäismäärä

Asiakasmaksulaki 2 §

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.

1.2. Asiakasmaksun periminen

Asiakasmaksulaki 2 a § ja 2 b §

Asiakkaalle on annettava lasku, josta ilmenevät ainakin seuraavat tiedot: laskun päivämäärä; asiakas, jolta maksu peritään; palvelu, josta maksu peritään; maksun suuruus ja peruste; julkinen tai yksityinen palveluntuottaja, jonka antamasta palvelusta maksu peritään ja lisätietojen antajan yhteystieto. Lisäksi laskussa tulee olla tieto siitä, kerryttääkö kyseinen maksu maksukattoa. Jos maksu kerryttää maksukattoa, tulee laskussa olla tieto siitä, että asiakkaan on itse seurattava maksukattonsa ylittymistä.

Muuhun kuin maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen tekemisen ajankohta
- asiakas, johon päätös välittömästi kohdistuu
- palvelu, jota päätös koskee
- palvelusta perittävän maksun suuruus ja peruste ja lisätietojen antajan yhteystieto.

Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

Maksun periminen kuuluu hyvinvointialueelle eikä hyvinvointialue voi siirtää maksun perimistä palveluntarjoajalle.

Pelastuslain 96 §:n mukaan pelastuslaitos voi periä maksun

- 1) pelastuslain 79 §:ssä tarkoitetun valvontasuunnitelman mukaisen palotarkastuksen tai muun valvontatoimenpiteen suorittamisesta
- 2) tehtävästä, jonka on aiheuttanut hätäkeskukseen liitetyn paloilmoittimen toistuva erheellinen toiminta
- 3) tehtävästä, joka on muussa laissa erikseen säädetty maksulliseksi.

Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 131 §:n nojalla voidaan vaarallisten kemikaalien, palavien kaasujen, räjähteiden ja öljylämmityslaitosten tarkastuksista, päätöksistä ja muista virkatoimista periä maksu.

Kyseiset suoritteet pohjautuvat

- valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011
- valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015
- valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen, käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista 858/2012
- valtioneuvoston asetus räjähteiden valmistuksen ja varastoinnin valvonnasta 819/2015. Maksun on velvollinen suorittamaan ao. laitoksen, laitteiston, varaston, laitteen omistaja tai haltija.

1.3. Asiaksmaksun perimisen erityistilanteet

Asiakkaan siirtyessä Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestämästä ympärivuorokautisesta asumisyksiköstä/laitoksesta toiseen (asumisyksikkö – laitoshoido / laitoshoido – laitoshoido/ asumisyksikkö – asumisyksikkö) lähettävä yksikkö ei laskuta lähtöpäivää.

Alle 18 –vuotiaalle asiakkaalle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat pääsääntöisesti maksuttomia, ellei kyseisen palvelun kohdalla erikseen toisin mainita.

Palvelukohtaisia asiaksmaksun perimisen erityistilanteita on tarkemmin mainittu kunkin palvelun kohdalla.

1.4. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiaksmaksulaki 11 §

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Terveydenhuollon tasasuuruksia maksuja ei ole lakisääteistä velvoitetta alentaa tai jättää perimättä. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella voi hakea perimättä jättämistä taloudellisen tilanteen perusteella terveydenhuollon tasasuuruksista maksuista, lukuun ottamatta peruuttamatta jättämismaksuja ja todistusmaksuja. Asiaksmaksuja arvioitaessa voidaan käyttää myös harkintaa, jos se on perusteltua.

Päätös asiakasmaksun alentamisesta tai maksuvapautuksesta perustuu asiakkaan ja hänen perheensä kokonaistaloudellisen tilanteen arviointiin tarvittavassa laajuudessa hakemuksen ja toimitettavien selvitysten perusteella. Arvioinnin perusteeksi laaditaan laskelma, joka perustuu kotitalouden nettotuloihin ja välttämättömiksi katsottuihin menoihin. Laskelmassa huomioidaan kaikki nettotulot sekä käytössä oleva varallisuus. Lisäksi asiakkaan tulee hakea asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet, kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen perusteista laaditaan tarkennettu ohjeistus yllä olevin perustein.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä laissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Asiakkaalle on annettava sen tahon yhteystieto, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Edellä mainittu tieto on annettava asiakkaalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai suullisesti. Tieto voidaan antaa myös asiakkaan yksilöivän sähköisen palvelun välityksellä. Jos tieto annetaan muulla tavalla kuin kirjallisesti, asiakkaalle on hänen pyynnöstään annettava tieto myös kirjallisena.

1.5. Maksukatto

Asiakasmaksulaki 6 a§, asiakasmaksuasetus 26 a §

Asiakasmaksulaissa on säädetty julkisen terveydenhuollon maksujen enimmäismäärästä (maksukatto). Maksukatto on 1.2.2022 alkaen 692 € kalenterivuodessa. Maksukattoon tehdään indeksitaristus joka toinen vuosi.

Jos alla lueteltujen maksujen yhteismäärä kalenterivuoden aikana ylittää 692 € ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaista laitoshoidosta (terveydenhuoltolaki) ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta (sosiaalihuoltolaki) peritään kuitenkin ylläpitomaksuna 22,80 €/hoitopäivä 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä maksukaton ylittymisen jälkeen. Alle 18 –vuotiaan asiakkaan käyttämistä palveluista perityt maksut kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Maksukattoa kerryttävät kalenterivuoden aikana perityt maksut:

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon palvelusta
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä

- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- sarjassa annettavasta hoidosta
- päivä- ja yöhoidosta sairaalassa
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta (terveydenhuoltolaki) ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta (sosiaalihuoltolaki)terveydenhuoltolain (29 § 2 mom. 7 kohta) tarkoitetusta lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle

Maksukattoa ei kerrytä maksu, joka korvataan työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan (asiakasmaksulaki 6 a §).

Asiakasmaksulaissa maksukaton seurantavelvollisuus on asiakkaalla. Maksukaton täyttymisen jälkeen asiakkaalle annetaan tarvittaessa maksukaton ylittymistä koskeva todistus. Todistuksen myöntää se terveydenhuollon yksikkö, jossa maksukatto on täyttynyt. Todistuksen saamiseksi palvelun käyttäjän on tarvittaessa esitettävä alkuperäiset tositteet hänen itsensä tai hänen huollettavinaan olevien alaikäisten lasten saamista palveluista suoritetuista maksuista. Todistus on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

1.6. Sotainvalidit

Sotilasvammalaki 404/1948

Sotainvalideilta, joilla on vähintään 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939 - 1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua:

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
- asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
- pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
- omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
- liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
- sairaanhoitopalveluista, jotka säädetty Terveystieteidenhuoltolain 24 §:ssä

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 10 %, ei peritä asiakasmaksua:

- pitkäaikaisesta laitoshoidosta tai laitospalvelusta
- lyhytaikaisesta kuntouttavasta laitoshoidosta.

Asiakasmaksua ei peritä asevelvollisena tai rauhanturvaajana ennen vuotta 1991 vahingoittuneelta tai sairastuneelta, jonka haitta-aste on vähintään 20 %.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta kulloinkin voimassa olevan ohjeen mukaisesti.

1.7. Rintamaveteraanit

Laki rintamaveteraanin kuntoutuksesta 1184/1988.

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- kotihoidosta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvytys-, siivous- ja pyykki- vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue perii korvaukset edellä mainituista järjestämistään palveluista Valtiokonttorilta kulloinkin voimassa olevan ohjeen mukaan.

1.8. Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu korvaa tavanomaista käyntiasiointiin perustuvaa sosiaali- ja terveystalvaelua ja vastaa sisällöllisesti perinteistä henkilökohtaiseen käyntiin perustuvaa hoito- tai palvelukontaktia. Mikäli etäpalveluna tuotetulla palvelulla ei ole erikseen määriteltyä maksua, palvelusta peritään vastaavaa palvelua koskeva asiakasmaksu. Jos palvelu on määritelty maksuttomaksi, etäpalveluna tuotettu palvelu on niin ikään asiakkaalle maksuton. Etävastaanon varatusta ja käyttämättä jätetystä ajasta voidaan periä käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu samoin kuin vastaavasta käyntipalvelusta. Etäpalvelut kerryttävät terveydenhuollon maksukattoa samalla tavoin kuin perinteiset käyntiin perustuvat terveydenhuollon palvelut.

1.9. Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 51,50 €, jos asiakas on ilman hyväksyttävää syytä jättänyt saapumatta varatulle ajalle tai asianomaiseen palveluyksikköön, eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua.

Maksu peritään ennalta peruuttamattomista terveydenhuollon palveluista. Maksu peritään myös palvelusta, joka olisi muutoin maksuton. Maksu ei kuitenkaan koske sosiaalihuoltolain mukaisia lyhytaikaisia laitospalvelu- ja asumispalvelupaikkoja (aluevaltuusto 25.10.2022 § 65).

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja hyvinvointialue on varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä tässä tarkoitettu maksu sekä antanut ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta. Tiedot on annettava siten että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

1.10. Palvelun keskeytyksen vaikutus maksuun

Hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta, pitkäaikaisesta laitospalvelusta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta joh-

tuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

1.11. Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Asiakasmaksulaki 13 §

Henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen, peritään enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksu, jollei Suomessa sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- 1) tartuntatautilain 44 §:ssä (kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista
- 2) yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta ja terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitetusta kiireellisestä hoidosta sekä yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
- 3) raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.

Edellä mainitut kohdat 1–3 eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella.

2. Terveystieteiden asiakasmaksut

2.1. Perusterveydenhuollon avosairaanhoito/ lääkäripalvelut

20,90 €/käynti

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käyntikerralta kalenterivuoden aikana.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä.

Lääkärikäynnin maksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Lääkärin tekemä työttömän terveystarkastuksen ensimmäinen käynti on maksuton, kun terveydenhoitaja/sairaanhoitaja ohjaa asiakkaan lääkärin vastaanotolle.

Terveystieteiden perusteella järjestetyt mielenterveystyöhön liittyvät avosairaanhoitoon palvelut ovat maksuttomia. Käynnin pääasiallinen syy määrittää palvelun maksuttomuuden. Avosairaanhoito on asiakkaalle maksutonta silloin, kun käynnin syynä on nimenomaan mielenterveyteen liittyvä käynti.

2.2. Päivystyskäynnin maksu perusterveydenhuollon yksikössä/kiireellinen hoito perusterveydenhuollon yksikössä

28,70 €/käynti

Maksu peritään arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä. Päivystyskäynnistä perittyä maksua ei oteta huomioon laskettaessa terveyskeskuksen käyntimaksuja.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä.

2.3. Perusterveydenhuollon sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotto

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön vastaanotot ovat maksuttomia, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkärin vastuulle, peritään lääkäripalvelun maksu.

2.4. Kotisairaala

19,20 €/käynti lääkärin käynti

12,20 €/käynti muu kotikäynti

Maksimimaksu 36,60 €/vuorokausi

Kotisairaala on määräaikaista ja tehostettua kotisairaanhoidoa.

Kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat lääkkeet ja hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

Ympärivuorokautisessa asumispalvelussa ja ympärivuorokautisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä erillistä maksua kotisairaalan käynneistä.

Kun asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja palvelu on kestänyt kaksi kuukautta, peritään palvelusta säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu.

2.5. Tilapäinen kotisairaanhoido

19,20 €/käynti lääkärin käynti

12,20 €/käynti muu kotikäynti

2.6. Terveystenhuoltona annettava yksilöterapia

11,60 €/käynti

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

Maksu peritään terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta (jalkaterapiasta), puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta.

Neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus ovat maksuttomia (lääkinnällinen kuntoutus).

2.7. Terveydenhuollon sarjassa annettava hoito

11,60 €/käynti

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

Mielenterveystyössä annettu sarjahoito, esim. psykoterapiakäynnit, on maksutonta.

Terveyskeskuksessa ei saa periä maksua hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta.

Sarjahoidon määritelmä:

Hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa, joka siis muodostaa sarjan ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoidollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.

Sarjassa annettavasta hoidosta, kuten jatkuvasta dialyysihoidosta, lääkinnällisestä kuntoutuksesta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta sekä muusta vastaavasta hoidosta voidaan periä enintään 11,60 euroa hoitokerralta.

2.8. Kouluterveydenhuolto

Terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyt kouluterveydenhuollon palvelut ovat maksuttomia kaikille, myös yli 18-vuotiaille.

2.9. Erikoissairaanhoidon poliklinikkamaksu

41,80 €/käynti

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Maksu peritään 18 vuotta täyttäneeltä.

Psykiatrian avohoitokäynnit ovat maksuttomia.

Poliklinikkamaksu peritään myös todistus-/lausuntokäyntien yhteydessä.

Imetyspoliklinikalla hoitajavastaanotolla käynti on maksuton. Jos tarvitaan lääkärikonsultaatio, käynnistä peritään poliklinikkamaksu.

Erikoissairaanhoidon vauvaperhetyön kotikäynnit ovat maksuttomia.

2.10. Lyhytaikainen laitoshoido (erikoissairaanhoito)

49,60 €/hoitopäivä

Lyhytaikainen laitoshoido

22,80 €/hoitopäivä

Psykiatrian toimintayksikön lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on 22,80€/hoitopäivä.

Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.11. Päiväkirurginen toimenpidemaksu

136,90 €/käynti

Peritään päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä.

Maksuton rintamaveteraanitunnuksen omaaville. Lääkärintodistukset kuitenkin laskutetaan.

Hoidon mahdollisesti pitkittyessä päiväkirurgian toimenpidemaksun lisäksi peritään hoitopäivämaksu toimenpidepäivää seuraavasta hoitopäivästä alkaen.

2.12. Röntgen- ja laboratoriotutkimukset

Terveyskeskuksen tai erikoissairaalan hoidon läheteellä tehdyt laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suun terveydenhuollon kuvantamistutkimuksia.

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään palvelusta todelliset kustannukset.

2.13. Rokotukset

Maksuttomia ovat rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan, valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset ja valtioneuvoston asetuksella säädetyt yleiset rokotukset.

2.14. Tartuntatautilain mukaiset palvelut

Yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet sekä sairastuneen tai sairastuneeksi epäillyn eristäminen ovat asiakkaalle maksuttomia

Valvottaviin tartuntatauteihin kuuluvien HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydian tutkimus ja hoito on maksutonta. Myös HIV-infektion ehkäisyyn tarkoitettu lääkitys on maksutonta.

2.15. Lyhytaikainen laitohoito (perusterveydenhuolto)

49,60 €/hoitopäivä

Lyhytaikainen laitohoito, peritään myös päihdehuollon vieroitus- ja katkaisuhoidosta.

22,80 €/hoitopäivä

Psykiatrian toimintayksikön lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu on 22,80 €/hoitopäivä.

Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei saa periä maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.16. Päivä- ja yöhoito sairaalassa

22,80 €/hoitopäivä

Alle 18-vuotiaalta maksu voidaan periä enintään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

2.17. Psykiatrian avohoidon ylläpitomaksu

Ylläpitomaksuna peritään ateriamaksut toteutuneiden aterioiden mukaan (luku 5.6.1.).

2.18. Kuntoutushoito

17,10 €/hoitopäivä

Alle 18-vuotiaalta maksu peritään seitsemältä (7) hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Maksu peritään vammaiselle henkilölle laitoshoidon annettua kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annettua kuntoutushoidosta.

2.19. Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisen laitoshoidon asiakasmaksu määräytyy samoin kuin pitkäaikaisen laitospalvelun asiakasmaksu, luku 7.

2.20. Todistusmaksut

2.20.1. Maksuttomat todistukset ja lausunnot

Seuraavat hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot ovat maksuttomia:

- B-lausunto/todistus (esim. erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten)
- A-todistus (esim. todistus työnantajalle sairauslomaa varten tai lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten)
- Todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Joukkorokotustodistus
- Neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esim. jälkitarkastustodistus)
- Todistus potilaan kuljetuksesta (matkatodistus)
- Kutsuntatarkastustodistus (lääkärin lausunto puolustusvoimia varten)
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta (jos puolustusvoimat on määrännyt asiakkaan tutkimukseen)
- Kuolintodistus
- Matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- Todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- Todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- Todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten

- Todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- Todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
- Viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esim. holhous- tai lastensuojeluasioissa)
- Todistus työttömän terveystarkastuksesta (viranomaiselle heidän pyynnöstään annettava todistus)

2.20.2. Maksulliset todistukset ja lausunnot

Alla olevista lääkärin tai hammaslääkärin todistuksista ja lausunnoista peritään maksu 51,50 €.

- C-todistus hoitotuen/vammaistuen hakemista varten
- T-todistus (todistus terveydentilasta)
- B-todistus etuuden hakemista varten (esim. eläkkeet, kuntoutustuki)
- Muut lausunnot etuuden hakemista varten
- E-lausunto
- Todistus muuhun kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- Todistus vapaaehtoista asevelvollisuutta varten
- Uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat ei ole määrännyt asiakasta palveluskelpoisuustutkimukseen
- Todistus asunnon hakemista varten, todistus asumispalvelupaikan hakemista varten
- Todistus verotusta varten, todistus autoveron alennusta varten
- Todistusterveydentilasta ulkomaille lähtöä varten
- Harrastuksiin liittyvät lääkärinlausunnot (esim. sukellus, laskuvarjohyppy)
- Todistus veripalvelua varten
- Todistus kertausharjoituksesta vapauttamiseksi
- HIV-todistus viisumia varten
- Keltakuume- ja muu rokotustodistus
- Lausunto oikeustoimikelpoisuudesta tai muu lausunto oikeudenkäyntiä varten asiakkaan tai hänen edustajansa itse pyytämänä

2.20.3 Ajokorttilaissa säädetty lääkärin todistus

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittavasta lääkärin todistuksesta voidaan kuitenkin periä enintään 61,80 euroa.

3. Suun terveydenhuollon maksut

3.1. Perusmaksut

- 10,30 €/käynti perusmaksu, suuhygienisti
- 13,30 €/käynti perusmaksu hammaslääkäri
- 19,50 €/käynti erikoishammaslääkäri

Suun terveydenhuollon toimenpiteistä perittävät maksut terveydenhuollon toimenpideluokituksen mukaisesti (THL; [Suun terveydenhuollon toimenpideluokitus](#), pdf-julkaisu)

3.2. Perusterveydenhuolto

Kuvantamistutkimukset

- 8,50 € hammaskuva
- 19,20 € leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus

Ehkäisevä hoito

- 8,50 € toimenpideluokituksen SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet

Tutkimukset, hammastarkastukset ja sairauden hoito toimenpideluokituksen vaativuusluokan mukaan

- 8,50 € vaativuusluokka 0-2
- 19,20 € vaativuusluokka 3-4
- 38,00 € vaativuusluokka 5-7
- 55,60 € vaativuusluokka 8-10
- 78,00 € vaativuusluokka 11-

Proteettiset toimenpiteet

- 55,60 € proteesin pohjaus
- 38,00 € proteesin korjaus
- 186,00 € akryyliosa- ja kokoproteesi
- 186,00 € kruunut ja sillat hampaalta
- 225,70 € rankaproteesi

Edellä lueteltujen maksujen lisäksi peritään oikomislaitteista ja hammasproteettisista toimenpiteistä hammastekniset kulut todellisten kustannusten mukaisina.

Alle 18-vuotiaille suun ja hampaiden tutkimus ja hoito on maksutonta myös hammasteknisten kulu- jen osalta. Kuitenkin, jos potilas annettujen käyttöohjeiden vastaisen menettelyn tai ilmeisen huoli- mattomuuden vuoksi on aiheuttanut oikomislaitteen häviämisen tai vahingoittumisen, voidaan häneltä periä uuden oikomislaitteen hankkimisesta tai vahingoittuneen laitteen korjaamisesta aiheutu- neet hammastekniset kulut enintään todellisten kustannusten mukaisina.

Maksua ei saa periä hampaiden tarkastuksesta, ehkäisevästä hoidosta eikä protetiikkaan liittyvästä kliinisestä työstä henkilöltä, jolla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelustunnus, rintamatunnus, veteraanitunnuksen omaavalta henkilöltä tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 mo- mentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

Ensiapuonteiset käynnit (yhteispäivystyksessä):

Peritään asiakasmaksuasetuksen 8 § 1 momentin mukainen maksu 41,80€/käynti
Maksu peritään 18 vuotta täyttäneiltä terveyskeskuksen ja sairaalan yhteisesti sairaalassa järjestä- män päivystyksen yhteydessä arkisin kello 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä.

3.3. Suun ja leukojen erikoissairaanhoido

41,80 €/käynti suun ja leukojen erikoissairaanhoidosta tutkimus ja hoito poliklinikkamaksu

136,90 €/käynti suun ja leukojen erikoissairaanhoidon päiväkirurginen maksu

Peritään päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä.

4. Muut maksut ja ohjeistus

4.1. Synnytyksessä mukana olevilta henkilöiltä perittävä maksu

49,60 €/vuorokausi

Maksu sisältää ateriat.

5. Sosiaalihuollon asiakasmaksut

5.1. Tilapäiset ja lyhytkestoiset kotona annettavat palvelut

9,60 €/vuorokausi kotihoidon arviointijakso

Peritään vuorokausilta, joissa asiakkaalle on kontakti esim. käynti tai etäkäynti.

Arviointijakson pituus on enintään neljä (4) viikkoa.

Tilapäinen kotihoito ja kotisairaanhoido

12,20 €/käynti

Maksimimaksu 24,40 €/vuorokausi

Kotisairaala (akuutti kotisairaanhoido)

19,20 €/käynti lääkärin käynti

12,20 €/käynti muu kotikäynti

Maksimimaksu 36,60 €/vuorokausi

Kotisairaalahoidon yhteydessä annettavat lääkkeet ja hoitosuunnitelman mukaiset hoitotarvikkeet sisältyvät hoitoon.

Kun asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja palvelu on kestänyt kaksi kuukautta, peritään palvelusta säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu.

5.2. Omaishoitajan lakisääteisten vapaavuorokausien aikainen hoito

11,60 €/vapaavuorokausi

Peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

5.3. Lyhytaikainen perhehoito

Perhehoitokodissa toteutettava perhehoito

42,00 €/hoitopäivä

22,80 €/osavuorokausi

11,60 €/vapaavuorokausi, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

Asiakkaan kotona toteutettava perhehoito

30,00 €/hoitopäivä

18,00 €/osavuorokausi 6 – 12 h

12,20 €/alle 6 h

11,60 €/vapaavuorokausi, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

5.4. Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

42,00 €/hoitopäivä

22,80 €/osavuorokautinen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Palvelu voidaan järjestää myös päivä- tai yöhoitona (ei kerrytä terveydenhuollon maksukattoa).

11,60 €/vapaavuorokausi, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

5.5. Lyhytaikainen laitospalvelu

49,60 €/hoitopäivä

maksukaton täyttymisen jälkeen **22,80 €/hoitopäivä**

11,60 €/vapaavuorokausi, peritään omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005) määritellyiltä omaishoitajan vapaapäiviltä.

5.6. Tukipalvelut

Sosiaalihuoltolain 30.12.2014/1301 19§ mukaan tukipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joilla luodaan ja ylläpidetään henkilön kodissa sellaisia olosuhteita, että hän voi suoriutua jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti, sekä palveluja, joiden avulla henkilö voi saada hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämäänsä.

Tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Lisäksi tukipalveluja järjestetään henkilölle, joka tarvitsee niitä erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella.

Tukipalvelujen järjestämisessä noudatetaan yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta. Palvelujen järjestämistapaan kuitenkin vaikuttavat maantieteelliset olosuhteet ja käytettävissä olevat muut palvelut. Tukipalvelujen järjestämisessä on kuntakohtaisia eroja.

Tukipalveluja voidaan myöntää ennalta ehkäisevästä näkökulmasta myös niille, joilla ei ole vielä säännöllisen kotihoidon palveluja, mikäli niiden avulla turvataan asiakkaan itsenäistä kotona selviytymistä. Tukipalvelun saannin myöntämisperusteet ovat palvelukohtaiset.

Tukipalvelut myönnetään palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

5.6.1. Ateriamaksut

18,10 €/vuorokausi

Ateriapäivä sisältää aamupalan, lounaan, päiväkahvin, päivällisen ja iltapalan.

Ateriahinnat eriteltyinä:

- aamupala 2,70 €
- lounas 7,00 €
- päiväkahvi 1,60 €
- päivällinen 4,50 €
- iltapala 2,30 €

Ateriamaksu kuukaudessa 550,24 €.

Pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa laitospalvelussa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (luku 7) ateriat sisältyvät asiakasmaksuun, eikä niistä peritä maksua erikseen. Myös omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisessa hoidossa (luku 5.2), lyhytaikaisen perhehoidon (luku 5.3), lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen (luku 5.4) ja lyhytaikaisen laitospalvelun (luku 5.5) asiakasmaksuun sisältyvät ateriat, eikä niistä peritä maksua erikseen.

5.6.2. Kotiin toimitetut ateriat

10,50 €/ateria

Maksu on sama kotiin toimitetussa kylmässä ja lämpimässä ateriassa.

5.6.3. Asiointi- tai kauppapalvelu

12,20 €/kerta

5.6.4. Vaatehuoltopalvelu

12,20 €/koneellinen

5.6.5. Peseytymispalvelu

12,20 €/kerta

Hinta ei sisällä kuljetusta.

Kuljetuksesta peritään erillinen maksu (luku 5.6.10).

5.6.6. Lääkeautomaatti ei-säännöllisen kotihoidon asiakkaille

20,00 €/kuukausi, sisältäen lääkkeiden koneellisen annosjakelupalvelun

Jos lääkehoito edellyttää lisäksi kotihoidon käyntejä, peritään niistä tilapäisen kotihoidon maksu (luku 5.1).

5.6.7. Turva-auttajakäynti

12,20 €/käynti

Maksu peritään hyvinvointialueen tuottamasta turva-auttajakäynnistä vuorokauden ajasta riippumatta.

Turvapuhelinlaitteet ja turvahälytysten vastaanotto

Turvapuhelinlaitteet ja turvahälytysten vastaanoton asiakkaat hankkivat Kanta-Hämeen hyvinvointialueella yksityiseltä palveluntuottajalta nykytilanteessa. Yksityinen palveluntuottaja toimittaa turvapuhelinlaitteet ja mahdolliset lisälaitteet sekä laskuttaa ne suoraan asiakkaalta.

Asiakkaan on mahdollisuus hankkia perinteisen turvapuhelimen ohella myös muita turvallisuuteen liittyviä laitteita. Näistä asiakas sopii itse palveluntuottajan kanssa ja palveluntuottaja laskuttaa asiakasta.

Poikkeuksena Hausjärvi, joka laskuttaa asiakkaalta laitevuokran 27 €/kk (2G) tai 39 €/kk (4G) sekä asiakkaan käyttämät mahdolliset lisälaitteet, joiden kuukausivuokra vaihtelee laitteesta riippuen 7,50–46,50 €/kk.

Turvapuhelinlaitteiden ja turvahälytysten vastaanoton kokonaisuus asiakasmaksut mukaan lukien yhdenmukaistetaan vuoden 2023 aikana.

5.6.8. Ikääntyneiden kuntouttava päivätoiminta

17,00 €/kerta

Kuljetuksesta peritään erillinen maksu (luku 5.6.10).

Mahdollinen peseytymispalvelumaksu veloitetaan erikseen (luku 5.6.5).

5.6.9. Liikkumista tukevan palvelun asiakasmaksu

Sosiaalihuoltolain mukaisessa liikkumista tukevassa palvelussa asiakasmaksuna (kuljetuspalvelun omavastuuosuutena) peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu. Käytännössä maksu on Matkahuollon tai paikallisliikenteen linja-autolipun hinta.

5.6.10 Kuljetusmaksu kuntouttavaan päivätoimintaan, muuhun ryhmätoimintaan tai peseytymis- palveluun

3,50 €/yhdensuuntainen matka

Mikäli asiakas tarvitsee kuljetuksen hänelle myönnettyyn yllä mainittuun palveluun, häneltä peritään matkasta asiakasmaksu.

5.6.11 Fysioterapeutin ryhmätoiminta

30,00 €/ 10 viikkoa kestävä jakso

Toteutetaan Hämeenlinnassa.

Säännöllisen kotihoidon asiakkaille ryhmätoiminta sisältyy säännöllisen kotihoidon maksuun.

Kuljetuksesta peritään erillinen maksu (luku 5.6.10).

5.6.12 Kuntosalimaksut

- 35 €/kausi, ohjatut ryhmät
- 15 €/kausi, ei-ohjatut vuorot
- 5 €/käynti, ohjattu vuoro

Toteutetaan Forssan seudulla.

5.6.13 Tukipalvelumaksu ikääntyneiden asumispalveluissa

Pitkäaikaisessa asumispalvelussa (ei ympärivuorokautinen hoiva) asiakkaalta peritään aterioiden lisäksi tukipalvelumaksu 50 €/kk, joka sisältää turvapalvelun, ylläpitosiivouksen (sis. käytetyt puhdistusaineet ja siivousvälineet), pyykinpesun (henkilökohtainen pyykki), käsihuuhteen ja palvelutalossa järjestettävän yhteisöllisen toiminnan. Yllä mainittu tukipalvelumaksu peritään, jos kyseiset palvelut sisältyvät asiakkaan palvelusuunnitelmaan.

Maksu peritään erikseen määritellyissä yksiköissä Hämeenlinnassa.

6. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (kotihoito)

Hyvinvointialue saa asiakasmaksulain (10 e §) mukaan periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Maksu saa olla enintään maksutaulukon osoittaman maksuprosentin (taulukko alla) suuruinen tulo- rajan (taulukko alla) ylittävistä kuukausituloista. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Säännöllisen kotihoidon asiakasmaksu peritään, jos asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Palvelukäyntejä voidaan mahdollisuuksien mukaan tehdä osin virtuaalikäynteinä, joka lasketaan välittömään asiakasaikaan ja asiakkaan kotihoidon tunteihin. Virtuaalikäynnin mahdollistavasta laitteesta ei peritä asiakkaalta kuukausimaksua. Mikäli kotihoidon toteuttamiseen tai hoitajan tekemiä käyntejä korvaamaan käytetään muita teknisiä järjestelmiä, niin teknisistä järjestelmistä ei peritä erillistä maksua (esimerkiksi lääkeautomaatti).

Mikäli asiakkaan lääkehoidossa käytetään koneellista annosjakelua, lisätään palvelusta aiheutuvat tunnit asiakkaan kotihoidon tunteihin.

TULORAJAT

Perheen koko, henkilö- määrä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukau- dessa	598	1103	1731	2140	2591	2976

Jos perheenjäsenten määrä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 356 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

MAKSUTAULUKKO

Maksuprosentti perheen koon mukaan						
Palvelutunnit Kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Asiaksmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- Asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettyinä.
- Laskennallinen metsätulo (ks. liite Laskennallinen metsätulo).

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tuloista tehtävät vähennykset:

Ennen asiaksmaksun määräämistä vähennetään asiaksmaksun perusteena olevista kuukausituloista

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tai pitkäaikaisen laitospalvelun alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitettujen edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena.

Tulona ei oteta asiaksmaksulain mukaan huomioon tuloverolain 92 §:ssä (liite) tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Kun asiakas siirtyy tuettuun asumiseen (shl 21 a §) tai yhteisölliseen asumiseen (shl 21 b §), jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua (kotihoitoa), vähennetään asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot. Asumismenot vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista seuraavasti:

- Omistusasunnosta, jossa asiakas on asunut ennen tehostetun palveluasumisen alkamista, aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kuuden kuukauden ajalta tai siihen saakka, kun asiakas myy omistusasuntonsa (kuitenkin enintään kuusi kuukautta).
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 § 52).
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetussa laissa tarkoitettu käyttövastike (laki asumisoikeusasunnoista 393/2021 § 32) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Asiaksmaksun keskeytyminen

Hyvinvointialue saa asiaksmaksulain mukaan periä kotihoidosta säädetyn maksun (10 e §), vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos kotona annettava palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Säännöllisen kotihoidon asiakkaan ollessa lyhytaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa kotihoidon maksua ei peritä.

7. Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen, perhehoidon ja laitospalvelun asiakasmaksu

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitospalvelusta tämän kohdan mukaisen asiaksmaksun, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. Ohje ei koske lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaispalvelulain nojalla annettavaa perhehoitoa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitospalvelun asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty kohdassa *Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä* tarkoitetut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen laitospalvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella (ns. puolisolomaksu). Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty kohdassa *Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä* tarkoitetut vähennykset seuraavasti: 10 c §:n 1 mom. mukaiset vähennykset tehdään molempien puolisojen tuloista, 10 c § 3 mom. mukaiset kulut vähennetään asiakkaan tuloista asiakkaan osuuden mukaisina ja 10 d §:n mukaiset vähennykset tehdään asiakkaan tuloista). Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin asiakkaan omien tulojen perusteella määräytyvä maksu, asiakkaalta saa periä enintään hänen omien tulojensa perusteella määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitospalvelussa, maksu määräytyy kummankin puolison omien tulojen perusteella.

Maksun perusteena olevat tulot (10 b §)

Asiaksmaksua määrättäessä kuukausituloina otetaan huomioon:

- asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot

- laskennallinen metsätulo (liite Laskennallinen metsätulo)
- vammaistuki
- eläkettä saavan hoitotuki (hoitotukeen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat ja tunnustuspalkinto otetaan tuloina huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa
- jos asiakasmaksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulosten perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea.

Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia on esitetty liitteessä.

Tuloista tehtävät vähennykset asiakasmaksua määrättäessä pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitospalvelussa (10 c §)

Ennen asiakasmaksun määräämistä vähennetään asiakasmaksun perusteena olevista kuukausituloista:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset (elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista)
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka asiakkaan on suoritettava rahana
- edunvalvojan tai edunvalvontavaltuutetun palkkion perusmaksu, kuitenkin enintään edellä tarkoitettujen edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumispalvelun, pitkäaikaisen perhehoidon tai pitkäaikaisen laitospalvelun alkaessa vähennetään asiakkaan tuloista edellisen asunnon todelliset asumismenot. Asumismenot vähennetään maksun määräämisen perusteena olevista tuloista seuraavasti:

- Omistusasunnosta, jossa asiakas on asunut ennen tehostetun palveluasumisen alkamista, aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kuuden kuukauden ajalta tai enintään siihen saakka, kun asiakas myy tai vuokraa omistusasuntonsa.
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (laki asuinhuoneiston vuokrauksesta 481/1995 § 52).
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetussa laissa tarkoitettu käyttövastike (laki asumisoikeusasunnoista 393/2021 § 32) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (10 d §)

Pitkäaikaisen palvelun asumismenoista vähennetään valtion varoista maksettava asumistuki (10 d §).

Tuloista vähennetään terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994; sairausvakuutuslaki 1224/2004).

Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista, kuitenkin enintään vuosiomavastuun suuruisena (vuosiomavastuu sairausvakuutuslaki 5 luku 8 §).

Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi. Vähennyksen tekeminen edellyttää selvitystä.

Käyttövara (7 c §)

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaalle vähintään 167 euroa kuukaudessa ja pitkäaikaisen laitospalvelun asiakkaalle vähintään 112 euroa kuukaudessa.

Palvelun keskeytyminen

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen asumispalvelun maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta.

Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan.

Jos pitkäaikainen palvelu keskeytyy sairaalahoidon vuoksi, sairaalaan lähtöpäivää ei laskuteta. Kun asiakas palaa sairaalasta, paluupäivä on asiakkaalta laskutettava päivä.

Asiakas maksaa palveluntuottajalle vuokraa kaikilta vuokrasopimuksen voimassaolopäiviltä, myös poissaoloaikana.

8. Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon maksut

Asiakasmaksulaki 4 §, 14 §, asiakasmaksuasetus 33 §, Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 380/1987, Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 591/1977.

8.1 Maksuttomat vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset palvelut

Vammaispalvelulain mukaisista palveluista maksuttomia ovat

- Vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
- Vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
- Vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen.
- Vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)

Kehitysvammalain mukaisista palveluista maksuttomia ovat

- Erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- Kuljetus erityishuollon palveluihin
- Osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta

8.2 Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

Vammaispalvelulain mukaisessa kuljetuspalvelussa asiakasmaksuna (kuljetuspalvelun omavastuuosuutena) peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu. Käytännössä maksu on Matkahuollon tai paikallisliikenteen linja-autolipun hinta.

8.3 Päivä- ja työtoiminta

8.3.1 Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kuljetuksesta päivätoimintaan peritään asiakasmaksu, joka vastaa enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen vastaavan mittaisesta matkasta perittävää maksua. Asiakasmaksuasetus 6 §.

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään ateriamaksu toteutuman mukaan enintään:

- 2,70 € aamupala
- 7,00 € lounas
- 1,60 € välipala/päiväkahvi

8.3.2 Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta

Erityishuoltolain mukaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään 18-vuotta täyttäneiltä ateriamaksu toteutuman mukaan:

- 2,70 € aamupala/iltapala
- 7,00 € lounas
- 1,60 € välipala/päiväkahvi

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

Alle 18-vuotiailta ei peritä ateriamaksuja koulujen loma-ajan toiminnasta.

8.4 Asumispalvelut, vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset

8.4.1 Lyhytaikaisen asumispalvelun maksut

Ympäri vuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu, asumisen arviointijaksot ja asumisvalmennus. Kesto yhtäjaksoisesti enintään kolme (3) kuukautta.

16 vuotta täyttäneiltä peritään vammaispalvelulain tai kehitysvammalain mukaisena asiakasmaksuna (sisältää ylläpidon, ateriat ja asumiskulut).

32,00 € / vrk

Alle 16-vuotiailta ei peritä asiakasmaksua ympärivuorokautisesta lyhytaikaisesta asumispalvelusta.

Osavuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu/huolenpito, yli neljä (4) tuntia, ei yön yli kestävä palvelu.

16 vuotta täyttäneiltä osavuorokautisesta lyhytaikaisesta asumispalvelusta/huolenpidosta, yli neljä (4) tuntia, peritään vammaispalvelulain tai kehitysvammalain mukaisena asiakasmaksuna (sisältää ylläpidon, ateriat ja asumiskulut)

16,00 € / päivä

Osavuorokautinen lyhytaikainen asumispalvelu/huolenpito (alle 4 h)

Alle neljän (4) tunnin osavuorokautisesta lyhytaikaisesta asumispalvelusta/ huolenpidosta ei peritä asiakasmaksua.

8.4.2 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisessa asumispalvelussa peritään ateriamaksu toteutuman mukaan:

Kaikki päivän ateriat	18,10 €
Aamupala	2,70 €

Lounas	7,00 €
Välipala	1,60 €
Päivällinen	4,50 €
Iltapala	2,30 €

Ateriamaksu kuukaudessa 550,24 €.

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

8.4.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyssä pitkäaikaisessa asumispalvelussa asiakas maksaa itse aterioiden lisäksi vuokran, sähkö- ja vesimaksut (voivat sisältyä vuokraan), muut jokapäiväiseen elämään liittyvät henkilökohtaiset kustannukset sekä ylläpitomaksun. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus.

Kehitysvammalain ja vammaispalvelulain mukaisesta asumisesta peritään ylläpitomaksua sellaisista kustannuksista, jotka henkilölle aiheutuvat vammasta huolimatta ja joilla ei ole yhteyttä henkilön avun ja palvelujen tarpeeseen. Henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta ei peritä asiakasmaksua.

Ylläpitomaksuun sisältyvät yhteishankintana hankittavat puhdistusaineet ja -tarvikkeet (esim. jätesäkit, kompostipussit, siivoukseen käytettävät pesu- ja puhdistusaineet, siivousvälineet, desinfiointiaineet, käsipyyhepaperit sekä vaatehuoltoon liittyvät tarvikkeet).

Ylläpitomaksut:

Sähkö	20,00 / kk, peritään jos asiakkaalla ei ole erillistä sähkösopimusta.
Vesi	15,00 / kk, peritään jos asiakas ei maksa vuokran yhteydessä.
Sauna	15,00 /kk, peritään jos asiakas käyttää saunaa.
Aineet ja tarvikkeet	25,00 / kk, peritään jos asiakas käyttää asumispalveluyksikön yhteishankintana hankittuja tuotteita.
Yhteensä	enintään 75,00 / kk

Jos ostopalveluna toimivan toimintayksikön ylläpitomaksu on määritelty pienemmäksi, peritään asiakkaalta ylläpitomaksu toimintayksikön määrittämän todellisen ylläpitokustannuksen mukaisesti.

Jos asiakas on poissa yhtäjaksoisesti palveluasumisesta, poissaolon kuudennesta poissaolopäivästä alkaen ei ylläpitomaksua peritä. Ylläpitomaksun päivähinta lasketaan jakamalla kuukausihinta 30,4:llä. Sairaala- tai laitoshoitajakson ajalta ei peritä ylläpitomaksua.

8.4.4 Tuettu asuminen

Tuetun asumisen toteuttamiseksi järjestetty asumisohjaus tai vastaava palvelu on saajalle maksutonta.

8.5 Vammaisten henkilöiden perhehoito

8.5.1 Pitkäaikainen perhehoito

Asiakasmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta peritään maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotiaalle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta peritään vahvistettujen asiakasmaksujen mukaisesti asiakasmaksuina vuokra, ateriamaksu sekä ylläpitomaksu.

Ylläpitomaksu sisältää perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet sekä henkilökohtaisen hygienian (lukuun ottamatta vaippoja), vaatehuollon, siivous- ja puhdistuskulut ja kohtuulliset virkistys- ja matkakulut.

Perhehoidossa vuokra on sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain vahvistama asumismaksun mukainen vuokra. Vuokrassa huomioidaan aina STM:n ohjeistuksen mukainen indeksitarkistus.

Perhehoito, vuokra/kk	250,84 € / kk
Perhehoidon ateriat / kk	280,70 € / kk
Perhehoidon ylläpitomaksu/kk	155,00 € /kk

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

8.5.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen ympärivuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa

16 vuotta täyttäneen lyhytaikainen perhehoito. Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon.

32 € / vrk

Alle 16-vuotiaan lyhytaikaisesta ympärivuorokautisesta perhehoidosta perhehoitokodissa ei peritä asiakasmaksua.

Osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito perhehoitokodissa, yli neljä (4) tuntia

16 vuotta täyttäneen osavuorokautinen perhehoito perhehoitokodissa, yli neljä (4) tuntia. Sisältää ateriat, asumiskulut ja ylläpidon

16,00 € / päivä

Alle 16-vuotiaan osavuorokautisesta perhehoidosta perhehoitokodissa ei peritä asiakasmaksua.

Osavuorokautinen lyhytaikainen perhehoito perhehoitokodissa, alle neljä (4) tuntia

Alle neljän (4) tunnin osavuorokautisesta lyhytaikaisesta perhehoidosta ei peritä asiakasmaksua.

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

8.5.3 Omaishoitajan vapaan aikainen hoito

11,60 €/vapaavuorokausi

Maksu peritään omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta (Laki omaishoidon tuesta 937/2005).

Sijaisomaishoitona järjestetystä omaishoitajan vapaan aikaisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua.

Alle 18-vuotiaan omaishoidon vapaiden aikaisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua.

9. Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojelun maksut

9.1. Lapsiperheiden kotipalvelu

Maksuton

Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada palvelutarpeen ja palvelun kriteerien mukaan.

9.2. Lastensuojelun maksut

Lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Maksu voidaan kuitenkin periä lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi (lastensuojelulaki 19 §, asiakasmaksulaki 7 §).

9.2.1. Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.). Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmalta perittävän maksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon vanhemman ikä, työkyky ja mahdollisuus osallistua ansiotyöhön, käytettävissä olevien varojen määrä sekä vanhemman lakiin perustuva muu elatusvastuu; sekä lapsen kyky ja mahdollisuudet itse vastata elatuksestaan sekä seikat, joiden johdosta vanhemmille ei aiheudu lapsen elatuksesta kustannuksia tai ne ovat vähäiset (Laki lapsen elatuksesta 2 §).

Sijoituksen alkaessa vanhempien kanssa tehdään ensisijaisesti lasta koskeva elatussopimus, jossa maksu määräytyy vanhemman elatuskyvyn mukaan.

9.2.2. Lapselta tai nuorelta perittävä maksu

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä

käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalvelusta aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Jos vanhemmalla ei ole voimassa olevaa elatussopimusta lapsesta, niin perhehoidon, laitoshoidon tai asumispalvelujen alkaessa vanhempien kanssa tehdään lasta koskeva elatussopimus, jossa maksu määräytyy vanhemman elatuskyvyn mukaan. Vanhemman kieltäytyessä elatussopimuksen tekemisestä, hyvinvointialue hakee elatusavun vahvistamista käräjäoikeudesta.

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista.

Asiakasmaksulain mukaiset lapsen/nuoren tulot, korvaukset tai saamiset ovat:

- eläkkeet
- elinkorot
- elatusavut
- avustukset
- muut jatkuvat tai kertaluonteiset tulot, korvaukset tai saamiset

Lapsen /nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se on 1.1.2022 alkaen enintään 1860,20 euroa/kk. (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.)

9.2.3. Itsenäistymisvarojen kerryttäminen asiakasmaksusta ja lapsen tai nuoren tuloista

Lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon. (Lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätyt asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

10. Päihde- ja mielenterveyspalvelujen maksut

10.1. Tuettu asuminen

Sosiaalihuoltolain 14 §:ssä tarkoitettu sosiaaliohjaus on maksutonta.

10.2. Päihdehuollon lyhytaikainen asuminen

22,80 €/hoitopäivä

10.3. Mielenterveyskuntoutujien lyhytaikainen asuminen

22,80 €/hoitopäivä

10.4. Päihde- ja mielenterveyskuntoutujien pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

Asiakasmaksu määräytyy luvun 7 mukaisesti.

10.5. Päihdehuollon katkaisu- ja vieroitushoito (laitushoito)

- **49,60 €/hoitopäivä**
- **22,80 €/hoitopäivä** maksukaton täyttymisen jälkeen

10.6. Lyhytaikainen laitushoito, psykiatrian toimintayksikkö

22,80 €/hoitopäivä

10.7. Maksut mielenterveys- ja päihdekuntoutujien palveluasumisessa ja tuetussa asumisessa

Maksut peritään Hausjärvellä erikseen määritellyissä yksiköissä.

Vuokra vuokrasopimuksen mukaan.

Ateriat luvun 5.6.1. mukaisesti.

Ylläpitomaksu (sähkö, vesi, aineet ja tarvikkeet): sähkö 20 €/kk, vesi 15 €/kk, aineet ja tarvikkeet 10 €/kk.

11. Sosiaali- ja kriisipäivystys

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelut ovat maksuttomia vuorokauden ajasta riippumatta.

12. Pelastustoimen maksut

12.1. Pelastuslain mukaisten valvontatoimenpiteiden maksullisuus

Pelastuslain mukaisten valvontatehtävien laskutus perustuu pelastuslain 379/2011 96 §.

Valvontasuunnitelman mukaisten A1-A6 kohteiden valvontamaksut	Maksu alv 0 %
Määräaikainen eli yleinen palotarkastus (2 h)	perusmaksu 110 €
Määräaikaisen valvonnan suorittaminen etäyhteydellä (2 h)	perusmaksu 110 €
Jälkipalotarkastus (1 h)	perusmaksu 55 €
Jälkivalvonta asiakirjavalvonta ilman kohdekäyntiä	maksuton
Pyydetty ylimääräinen palotarkastus (1 h)	perusmaksu 55 €
Rakennusluvassa edellytetty käyttöönottovalvonta eli erityinen palotarkastus (2 h)	perusmaksu 110 €
Rakennuksen käyttöönoton ennakkokatselmus (1 h)	perusmaksu 55 €
Yleisötapahtuman palotarkastus sisältäen mahdolliset kemikaali-, nestekaasu- ja erikoistehostetarkastukset sekä päätökset (2 h)	perusmaksu 110 €
Perusajan ylittävän työn tuntihinta	55 €
Asuinrakennuksiin kohdistuvat valvontamaksut	Maksu alv 0 %
Asuinrakennuksen yleinen palotarkastus	maksuton
Pelastussuunnitelmavelvollisen asuinrakennuksen yleinen palotarkastus (1 h)	perusmaksu 55 €
Asuinrakennuksen jälkipalotarkastus.	perusmaksu 55 €
Asuinrakennuksen paloturvallisuuden jälkivalvonta asiakirjavalvonta ilman kohdekäyntiä	maksuton
Asuinrakennuksen pyydetty ylimääräinen palotarkastus (1 h)	perusmaksu 55 €
Asuinrakennuksen rakennusluvassa edellytetty käyttöönottovalvonta eli erityinen palotarkastus. Tämä maksu koskee sekä pientaloja että asuintaloyhtiöitä (1 h)	perusmaksu 55 €

12.2. Kemikaalilainsäädäntöön perustuvan valvonnan maksullisuus

Kemikaalilainsäädännön mukaisten valvontatehtävien laskutus perustuu lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 131 §.

Toimenpide	Maksu alv 0 %
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista saapuneen ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös (2 h)	perusmaksu 110 €
Kemikaalien vähäisestä käsittelystä tai varastoinnista tehdyn päätöksen perusteella tehtävä tarkastus (2 h)	perusmaksu 110 €
Tilapäistä toimintaa, muutostyötä tai nestekaasun vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen johdosta tehty pelastusviranomaisen päätös ja tarkastus (2 h)	perusmaksu 110 €
Öljylämmityslaitteiston käyttöönotto- tai muutostarkastus (1 h)	perusmaksu 55 €
Räjähteiden tilapäisen varastoinnin (esim. työmaan tilapäinen räjähdeva- rasto) tarkastus (2 h)	perusmaksu 110 €
Pelastusviranomaisen päätös ilmoitukseen räjähteiden tai palo- ja räjähdys- vaarallisten kemikaalien käytöstä erikoistehosteina (1 h)	perusmaksu 55 €
Pelastusviranomaisen päätös iletulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden va- rastoinnista kaupan yhteydessä (2 h)	perusmaksu 110 €
Pelastusviranomaisen tarkastus iletulitteiden ja pyroteknisten tuotteiden va- rastoinnista kaupan yhteydessä (1 h)	perusmaksu 55 €
Päätös iletulitteiden käytöstä muuna kuin asetuksessa (31.12. klo 18.00 - 1.1. klo 02.00) sallimana aikana	maksuton
Osallistuminen TUKES-tarkastukseen	maksuton

12.3. Erheellisten paloilmoitusten maksullisuus

Erheellisten paloilmoitusten laskutus perustuu pelastuslain 379/2011 96 §.

Erheelliset paloilmoitukset: kolmas ja sitä seuraavat vuoden sisään ta- pahtuvat erheelliset paloilmoitukset	720 €
---	-------

Laskennallinen metsätulo

Laskennallisella metsätulolla tarkoitetaan metsän keskimääräistä vuotuista tuottoa hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään kymmenen prosenttia ja metsätalouden korot (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 7 § 3 mom.). Hyvinvointialueen on asiakkaan tai hänen edustajansa vaatimuksesta alennettava laskennallista metsätuloa, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on Suomen metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen antaman lausunnon perusteella vähintään kymmenen prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

Tuloverolain (1535/1992) 92 §:n mukaan veronalaista tuloa eivät ole seuraavat:

Veronalaista tuloa eivät ole:

- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- rintamasotilaseläkelain mukainen rintamalisä, ylimääräinen rintamalisä sekä ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain mukainen rintamalisä
- hautausavustus
- äitiysavustuslain mukainen äitiysavustus ja tuki kansainvälisen lapseksiottamisen kustannuksiin
- lapsilisä
- vammaisetuksista annetun lain nojalla maksettu vammaistuki, ruokavaliokorvaus ja eläkettä saavan hoitotuki
- elatusturvalain mukainen elatustuki
- asevelvollisen päiväraha ja sotilasavustuslain mukainen sotilasavustus
- maahanmuuttajan erityistuesta annetun lain mukainen erityistuki
- Koulutusrahastosta annetun lain mukainen ammattitutkintostipendi
- julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 ja 2 §:n nojalla työttömälle maksettavat kustannusten korvaukset ja 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettu kulukorvaus
- ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 39 §:ssä tarkoitettut oppisopimuskoulutuksessa olevan oppilaan valtion varoista saamat taloudelliset edut
- luonnollisen henkilön saama julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukainen palkkatuki, jos tuki käytetään muussa kuin elinkeinotoiminnassa, maataloudessa tai metsätaloudessa
- opintotukilain mukainen valtion varoista maksettu korkoavustus sekä opintolainahyvitys
- asumistukilain ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain mukainen asumistuki sekä opintotukilain mukainen asumislisä
- luonnollisen henkilön valtion ja kuntien varoista asunnonkorjaukseen saama avustus sekä kolttalain nojalla asunnon tai muun yksityistaloudessa tarvittavan rakennuksen tai rakennelman rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen saama avustus ja valtionlainaan liittyvä tuki
- vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa tarkoitettut edut
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetussa laissa tarkoitettut kuntoutusetuudet sekä mainitun lain 31 §:ssä tarkoitettu ylläpitokorvaus
- rangaistusta suorittavan vangin tai tutkintavangin saama toiminta- tai käyttöraha
- toimeentulotuesta annetun lain mukainen toimeentulotuki

- kunnan, sosiaali- tai terveydenhuoltoa harjoittavan muun julkisyhteisön tai yleishyödyllisen yhteisön kehitysvammaiselle, mielenterveyspotilaalle, päihdehuollon asiakkaalle taikka muulle sosiaalihuollon asiakkaalle järjestämästä työ- tai päivätoiminnasta maksettu keskimäärin päivää kohden enintään 12 euron suuruinen toiminta- tai muun niminen avustus, jolla tuetaan asiakkaan hoitoa, kuntoutumista tai yhteiskuntaan sopeutumista
- lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijalle itselleen maksettu koulumatkatuki
- poliisikokelaan päiväraha
- Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain mukainen upseerin virkaan vaadittavaa tutkintoa ja sotilasammattillisia opintoja suorittavan opiskelijan sekä rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain mukainen rajavartijan peruskurssia suorittavan opiskelijan saama maksuton ylläpito, päiväraha, matkustamiskustannusten korvaus sekä muu vastaava opintososiaalinen etuus sekä vaativien palveluolosuhteiden perusteella maksettava korvaus
- kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain mukainen vastaanottoraha ja käyttöraha.